

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

Projekt współfinansowany przez
Unię Europejską w ramach
Europejskiego Funduszu
Społecznego

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Nazwa przedmiotu		Kod ECTS	
Filozofia religii		8.1.0493	
Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot			
Zakład Metafizyki, Filozofii Religii i Filozofii Współczesne			
Studia			
wydział	kierunek	poziom	pierwszego stopnia
Wydział Nauk Społecznych	Filozofia	forma	stacjonarne
		moduł	kulturowo-estetyczna, Podstawowa, społeczno-etyczna
		specjalnościowy	
		specjalizacja	wszystkie
Nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących)			
dr Marek Pepliński			
Formy zajęć, sposób ich realizacji i przypisana im liczba godzin		Liczba punktów ECTS	
Formy zajęć		2	
Konwersatorium		2 ECTS = 50 h	
Sposób realizacji zajęć		30 h bezpośredni kontakt	
zajęcia on-line, zajęcia w sali dydaktycznej		20 h przygotowanie do egzaminu	
Liczba godzin			
Konwersatorium: 30 godz.			
Termin realizacji przedmiotu			
2022/2023 letni			
Status przedmiotu		Język wykładowy	
obowiązkowy		polski	
Metody dydaktyczne		Forma i sposób zaliczenia oraz podstawowe kryteria oceny lub wymagania egzaminacyjne	
<ul style="list-style-type: none">- Analiza tekstów z dyskusją- Zajęcia zdalne z wykorzystaniem Platformy Edukacyjnej lub MsTeams		Sposób zaliczenia	
		Zaliczenie na ocenę	
		Formy zaliczenia	
		<ul style="list-style-type: none">- wykonanie pracy zaliczeniowej - projekt lub prezentacja- zaliczenie ustne- Wykonywanie notatek, streszczeń, spisów treści z zadanych tekstów na ćwiczenia lub obowiązujących na egzaminie oraz terminowe, zgodne z ustaleniami Prowadzącego przesyłanie jej wspomnianej osobie. Zaliczenie/kolokwium na platformie MS Teams.- ustalenie oceny zaliczeniowej na podstawie ocen częściowych otrzymywanych w trakcie trwania semestru- wykonanie pracy zaliczeniowej - przeprowadzenie badań i prezentacja ich wyników- kolokwium	
		Podstawowe kryteria oceny	

A. Sposób zaliczenia, zgodny z Regulaminem Studiów UG. Ocena uwzględnia wymagania formalne dotyczące obecności. Ta jest obowiązkowa.

Zaliczenie z oceną

B. Formy zaliczenia

Ocena zaliczenia dokonana będzie na podstawie punktacji częściowych otrzymywanych w trakcie trwania semestru. Obowiązuje znajomość materiału z wykładu, a także zadanych do przeczytania oraz omawianych na zajęciach lektur. Każda osoba niezależnie od tego, czy podczas ćwiczeń prezentowała materiał i/lub streszczenie / rozprawkę / esej dotyczący tematyki czytanego tekstu (6-10 stron), przesyła pracę pisemną, w formie tekstu naukowego, porządnie napisaną i sformatowaną, dotyczącą treści omawianej lektury (0-45%); Twórcza (pomysły, interpretacje, zasadna krytyka) aktywność, dotycząca przedmiotu dociekań na zajęciach (0-5%). Maksymalnie dwa kolokwia pisemne z pytaniami (zadaniami) otwartymi, zbierające materiał z większości zajęć (50%). Przy podliczaniu punktacji i ocenie brane są pod uwagę kryteria związane z formalnymi warunkami dotyczącymi obecności. Wymóg aktywności na ćwiczeniach dotyczy wszystkich - aktywne uczestnictwo w zajęciach przejawia się w dokonaniu przez studentkę/ta przeczytaniu, zrozumieniu omawianego tekstu, umiejętności zaprezentowania zawartych w tekście treści oraz dyskusji na jego temat. W zależności od liczby studentów możliwe jest przeprowadzenie przez jedną osobę dwóch prezentacji. Wymóg przesłania pracy dotyczy w takim wypadku tylko jednego tekstu.

C. Podstawowe kryteria - ocena zgodna z punktacją regulaminu studiów UG; punkty przypisywane są poprawnej odpowiedzi lub wykonanemu zadaniu, sprawdzających nabycie efektów kształcenia

Ocena zgodna z punktacją regulaminu studiów UG; punkty przypisywane są poprawnej odpowiedzi lub wykonanemu zadaniu sprawdzającymi nabycie efektów kształcenia

bardzo dobry 5,0 91 i więcej

dobry plus 4,5 4,5 81-90

dobry 4,0 71-80

dostateczny plus 3,5 61-70

dostateczny 3,0 51-60

niedostateczny 2,0 50 i mniej

Sposób weryfikacji założonych efektów uczenia się

K1_W02 zna podstawową terminologię filozofii religii w języku polskim - praca pisemna, referat, kolokwium, dyskusja, wypowiedź ustna
K1_W04 zna zależności między głównymi subdyscyplinami filozoficznymi - praca pisemna, referat, kolokwium, dyskusja, wypowiedź ustna
K1_W05 ma uporządkowaną znajomość i rozumie główne kierunki w obrębie filozofii religii - praca pisemna, referat, kolokwium, dyskusja, wypowiedź ustna
K1_W09 zna podstawowe metody badawcze i strategie argumentacyjne właściwe dla filozofii religii - praca pisemna, referat, kolokwium, dyskusja, wypowiedź ustna

K1_U04 czyta i interpretuje tekst filozoficzny - praca pisemna, referat, kolokwium, dyskusja, wypowiedź ustna
K1_U05 poprawnie stosuje poznaną terminologię filozoficzną - praca pisemna, referat, kolokwium, dyskusja, wypowiedź ustna
K1_U07 przytacza, formułuje, analizuje argumenty filozoficzne, identyfikuje ich kluczowe tezy i założenia - praca pisemna, referat, kolokwium, dyskusja, wypowiedź ustna
K1_U13 formułuje w mowie i na piśmie problemy filozoficzne, stawia tezy oraz artykułuje własne poglądy w sprawach społecznych i światopoglądowych - praca pisemna, referat, kolokwium, dyskusja, wypowiedź ustna

K_K01 zna zakres posiadanej przez siebie wiedzy i posiadanych umiejętności, rozumie potrzebę ciągłego doskonalenia się i rozwoju zawodowego - praca pisemna, referat, kolokwium, dyskusja, wypowiedź ustna
K_K02 zachowuje krytycyzm wobec różnych stanowisk filozoficznych oraz doktryn religijnych - praca pisemna, referat, kolokwium, dyskusja, wypowiedź ustna
K_K03 dyskutuje w oparciu o uzyskaną wiedzę, racjonalnie broni swego stanowiska, potrafi przedstawić obronę stanowiska przeciwnika - praca pisemna, referat, kolokwium, dyskusja, wypowiedź ustna
K1_K02 jest otwarty na nowe idee i gotów do zmiany opinii w świetle dostępnych danych i argumentów - praca pisemna, referat, kolokwium, dyskusja, wypowiedź ustna

Określenie przedmiotów wprowadzających wraz z wymogami wstępnymi

A. Wymagania formalne

Z powodów respektowania ECTS warunkiem UNIEMOŻLIWIAJĄCYM kwalifikację (zaliczenie) jest nieobecność na zajęciach w wymiarze 6 i więcej dla 15 zajęć. Jest to niezależne od tego, czy nieobecności te są mają przyczynę w chorobie czy zdarzeniu losowym. W szczególnych wypadkach Prowadzący zostawia sobie prawo do wyznaczenia sposobu odpracowania nieobecności.
Obecność na ćwiczeniach jest obowiązkowa, będzie sprawdzana. Nieobecność na trzech i więcej ćwiczeniach skutkuje automatycznie obniżeniem rezultatu kwalifikacji o wartość 1/2 lub 1 (Dla 15, 3 nieobecności = -1/2; 4-5 = -1.)

B. Wymagania wstępne

Cele kształcenia

Zapoznanie studenta z problematyką filozofii religii, jej metodami i głównymi stanowiskami dotyczącymi wybranych aspektów religii, w tym pojęć i twierdzeń mieszczących się w obszarze stanowiska teistycznego. Przygotowanie studenta do rozumienia zjawiska religii, jej wymiaru poznawczego, praktycznego i społecznego oraz zdobycie elementarnych umiejętności krytycznej refleksji nad religią w jej różnych wymiarach. Zaznajomienie z różnymi filozoficznymi ujęciami i wyjaśnieniami poszczególnych aspektów religii.
Wymiar poznawczy religii może, w pewnej mierze, zostać poddany dociekaniu filozoficznemu zmierzającemu do zrozumienia i oceny wartości zarówno zachowań, postaw religijnych jak i związanych z nimi przekonań. Celem przedmiotu jest prezentacja sposobu określania granic zrozumiałości religii w jej różnych aspektach, na przykładzie badania aktualnych problemów podejmowanych przez filozofów.

Treści programowe

Wybrane zagadnienia z obszarów:

Typy nauk religiológicznych.

Problematyka filozofii religii

Natura religii

Problem języka religijnego, jego znaczenia i funkcji

Epistemologia religii

Natura wiary religijnej. Wiara a wierzenia religijne. Wiara, teizm, ateizm.

Różnorodność religijna i jej filozoficzne interpretacje.

Doświadczenie religijne.

Nauka a religia

Argumenty za i przeciwko istnieniu Boga

Teodycea i tzw. problem zła. Zło a ateizm.

Pojęcie Boga, spór o Jego naturę i relację do świata.

Religijne i filozoficzne pojęcia Boga.

Prostota, niezmienność i wieczność Boga.

Wszechmoc Boga. Co może a czego nie może wszechmocna Istota?

Wiedza Boga.

Dobroć Boga i Jego wolność.

Wymiary moralne religii i (idei) Boga.

Naturalizm (w religiofilozofii) i jego wartość / funkcje.

Naukowe i filozoficzne wyjaśnienia religii.

Wykaz literatury

A. Literatura wymagana do ostatecznego zaliczenia zajęć (zdania egzaminu):

A.1. wykorzystywana podczas zajęć

Davies, B., Wprowadzenie do filozofii religii, Warszawa 2006.

Granat W., Teodycea. Istnienie Boga i jego natura, Lublin 1968.

Meister Ch., Wprowadzenie do filozofii religii, Łódź 2018

Vardy P., Krótko o filozofii Boga, Kraków 2004.

Wszolek S., Wprowadzenie do filozofii religii, Kraków 2004.

Zagzebski, L., Wprowadzenie historyczne do filozofii religii, Kraków 2012.

Wojtysiak J., Wprowadzenie do teologii naturalnej, Kraków 2013

A.2. studiowana samodzielnie przez studenta (wybrane pozycje)

Barbour, Jak układają się stosunki między nauką i teologią., Zagadnienia Filozoficzne w nauce 1993

Davies B., Wprowadzenie do filozofii religii, Warszawa 2006. Rozdziały 1, 2, 4-6, 8-9.

Elders L., Filozofia Boga, Warszawa 1992, s. 27-31; r. II.

Gadacz Tadeusz, Marek Pepliński, Teodycea, Religia. Encyklopedia PWN 2002-2003.

Galewicz W., O religijnym uzasadnianiu norm etycznych.

Granat W., Teodycea. Istnienie Boga i jego natura, Lublin 1968. [fragmenty dotyczące dowodów i wybranych atrybutów]

Hick J, Argumenty za istnieniem Boga, Kraków 1994.

Judycki S., Bóg i inne osoby, Poznań 2010. R. 1-6, 9. [B]

Judycki, S., Książeczka o człowieku wierzącym, Kraków 2014.

Koszałko M., Pepliński M., Prostota, w: Przewodnik po filozofii religii. Nurt analityczny, red. J. Salamon, Kraków 2016, 87-107. <http://bit.ly/2FP1sTo>

Koszałko M., Pepliński M., Wszeczmoc, w: Przewodnik po filozofii religii. Nurt analityczny, red. J. Salamon, Kraków 2016, 37-59. <http://bit.ly/2TetOJB>

Łukasiewicz D., Wszeczwiedza, w: Przewodnik po filozofii religii. Nurt analityczny, red. J. Salamon, Kraków 2016, 61-73.

Mackie L., Cud teizmu. Argumenty za istnieniem Boga i przeciwko istnieniu Boga, Warszawa 1997, r.3; 8c, 9.

Mordarski R., Wieczność, w: Przewodnik po filozofii religii. Nurt analityczny, red. J. Salamon, Kraków 2016, 141-153.

Moskal P., Doświadczenie religijne, w: Powszechna Encyklopedia Filozofii, wersja internetowa <http://ptta.pl/pef/pdf/d/doswiadczeniereligijne.pdf>

Pepliński M., Alvina Plantinga koncepcja racjonalności przekonań religijnych na tle głównych stanowisk w XX wiecznej analitycznej epistemologii religii, w: A. Chmielecki, (red.), Rozum i przestrzeń racjonalności, Gdańsk 2010, 99-127.

Pepliński M., Dobroć, w: Przewodnik po filozofii religii. Nurt analityczny, red. J. Salamon, Kraków 2016, 121-40. <http://bit.ly/2RhFRZN>

Pepliński M., Problematyka wszeczmocy Boga – rzeczy nowe i stare, „Filo-Sofija” 30(2015/3), 11-44. <http://bit.ly/2UddAjW>

Pepliński, M., Analityczna epistemologia religii ostatnich pięciu dekad. Filo-Sofija 15 (2011/4), 919-938,

Pike N., Boża wszeczwiedza a dobrowolne działanie, „Roczniki Filozoficzne” 56 (2008) 2, 404-422.

Plantinga A., Bóg, wolność i zło, Kraków 1995.

Plantinga A., O rozwiązaniu Ockhama, „Roczniki Filozoficzne” 56 (2008) 2, 423-461. [O]

Plantinga A., O uznawaniu przekonania, że Bóg istnieje jako podstawowego, tłum. M. Pepliński, Filo-Sofija 15 (2011/4), 981-999.

Rutkowski T., Czy posiadamy dowody na istnienie Boga, w: Studia z filozofii Boga, tom II, Warszawa 1973, s. 354-66.

Schaeffler R., Filozofia Religii, Częstochowa 1989.

Strzyżyński Przemysław, Koncepcja wiary teistycznej w filozofii religii Johna Hicka, Poznań 2009.

Swinburne R., Argument z celowości, tłum. R. Mordarski, Analiza i Egzystencja, 18(2012), 59-76, http://usfiles.us.szc.pl/pliki/plik_1347740428.pdf

św. Anzelm z Canterbury, Proslogion, w: Monologion, Proslogion, różne wydania, 2-4

Teologia filozoficzna. Bóg i inne osoby, Poznań Kraków 2013.

Tomasz z Akwinu, Summa Theologiae, pars I, q.4-6. – Traktat o Bogu, Kraków 2001, kwestia 2. pars. II-II, q.1 i 2.

Trinkaus Zagzebski L., Wprowadzenie historyczne do filozofii religii, Kraków 2012.

Vardy P., Krótko o filozofii Boga, Kraków 2004.

Wojtysiak J., Spór o istnienie Boga, Poznań 2012

Wszolek S., Wprowadzenie do filozofii religii, Kraków 2004

Zdybicka Z., Człowiek i religia, Lublin 1993.

C. Literatura uzupełniająca

1. A. Bronk, Podstawy nauk o religii, Lublin 2003.

2. Leo J. Elders, Filozofia Boga, Warszawa 1992, 11-33 natura metafizycznej teorii Boga, 66-89 poznawalność Boga, 90-138 drogi św. Tomasza z Akwinu.

3. A. J. Heschel, Bóg szukający człowieka, Kraków 2007.
4. B. Bejze, W kierunku Boga, Warszawa 1982.
5. J. A. Kłoczowski, Między samotnością a wspólnotą, Tarnów 1994.
6. J. Collicutt McGrath, A. McGrath, Bóg nie jest urojeniem. Złudzenie Dawkinsa, Kraków 2007.
7. K. Tarnowski, Zarys filozofii wiary, Kraków: Instytut Myśli Józefa Tischnera, Znak 2006.
8. H. Dumery, Bóg filozofów czy Bóg żywy?, „Znak” 44(1992), 8, 447, 26-37.
9. R. Dawkins, Bóg urojony, Warszawa 2007.
10. S. Judycki, Bóg i inne osoby. Próba z zakresu teologii filozoficznej, Poznań 2010.
11. Gilson, Trzy wykłady na temat istnienia Boga, w: B. Bejze, (red.), Studia z filozofii Boga, tom II, Warszawa 1973, 7-64.

Natura i wartość poznawcza wiary:

Faith and Philosophy, Volume 7, Issue 4 (1990) <https://place.asburyseminary.edu/faithandphilosophy/vol7/iss4/>

International Journal for Philosophy of Religion Volume 81, Issue 1-2, April 2017 Special Issue: Approaches to

Faith <https://link.springer.com/journal/11153/81/1>

Kierunkowe efekty uczenia się	Wiedza
K1_W02 K1_W04 K1_W05 K1_W09 K1_U04 K1_U05 K1_U07 K1_U13 K_K01 K_K02 K_K03	K1_W02 zna podstawową terminologię filozofii religii w języku polskim P6U_W P6S_WG K1_W04 zna zależności między głównymi subdyscyplinami filozoficznymi i filozofią religii P6U_W P6S_WG K1_W05 ma uporządkowaną znajomość i rozumie główne kierunki w obrębie filozofii religii P6U_W P6S_WG P6S_WK K1_W09 zna podstawowe metody badawcze i strategie argumentacyjne właściwe dla filozofii religii P6U_W P6S_WG P6S_WK
	Umiejętności K1_U04 czyta i interpretuje tekst filozoficzny P6U_U P6S_UK K1_U05 poprawnie stosuje poznaną terminologię filozoficzną P6U_U P6S_UW K1_U07 przytacza, formułuje, analizuje argumenty filozoficzne, identyfikuje ich kluczowe tezy i założenia P6U_U P6S_UW K1_U13 formułuje w mowie i na piśmie problemy filozoficzne, stawia tezy oraz artykułuje własne poglądy w sprawach społecznych i światopoglądowych P6U_U P6S_UK
	Kompetencje społeczne (postawy) K_K01 zna zakres posiadanej przez siebie wiedzy i posiadanych umiejętności, rozumie potrzebę ciągłego doskonalenia się i rozwoju zawodowego P6U_K P6S_KK K_K02 zachowuje krytycyzm wobec różnych stanowisk filozoficznych oraz doktryn religijnych, jest otwarty na nowe idee i gotów do zmiany opinii w świetle dostępnych danych i argumentów P6U_K P6S_KK K_K03 dyskutuje w oparciu o uzyskaną wiedzę, racjonalnie broni swego stanowiska, potrafi przedstawić obronę stanowiska przeciwnika, na podstawie twórczej analizy nowych sytuacji i problemów samodzielnie formułuje propozycje ich rozwiązania P6U_K P6S_KO
Kontakt	
marek.peplinski@ug.edu.pl	